

MARRIAGE

Investigator: Litiana. K

Tailevu.

Interviewed: Losita

ULUTAGA: NAI LAKOLAKO NI VAKAMAU VAKA VITI.

- Mevaka ena au kila ni rau sa na veivosaki tiko edua na cauravou kei na dua na gone yalewa. Sa rau veivakadonuitaka vata, sa na qai lako na cauravou vua na turaga na tamana. Eratou sa qai veivosaki na nona i tubutubu karatou sa cavutu mai meratou sa mai vosaka na yalewa. Eratou na kauta yani na nodratou kamunaga, oti eratou salesu tale mai. Eratou saqai veivosaki na i tubutubu nei yalewa meratou sa lai cakava na nodratou vakavinavinaka, ka yacana tiko na Vakadonumata. E dodonu meratou caka magiti mai ko iratou na wekani tagane. Oti eratou sa lesu tale mai, ia tiko tale edua na kena i cakacaka eratou sa vakarautaka tiko edua na kena kakana na yalewa ena veisiga Vakarauwai kece. Eratou nacakava talega mai na wekani yalewa naim Sirovi. Oti koya sa na qai lakovi tale yani ko yalewa merau lai vakamau. Ka rau sa mai tiko bogi va, saqai dau caka na qoli. Ni sa cabe mai ena qoli sa natau ika na marama, sa naqai tui me colati veira naturaga mera qai lai varia ga naturaga. Kena i balebale ni

Cont'd Page 2.

- yalewa e yaco vinaka kinanonavale. Oti qori sa mai caka yani vaka kina, sa na qai lai kau mai na magiti veira na marama. Ni gauna sa na kunekune kina sa na lewai vua na yalewa vou me kua ni lai sobu ki wai.
- Na cava edau vakayagataki ena kena lai vosaki na yalewa ?
- Edau vakayagataki ga eke na kamunaga eratou dau lai vakacabora na wekani tagane. Sa lai Tabailago sara ga koya ni sa na yaco dina na vakamau.
- Na cava nai balebale ni Diriki ?
- Kevaka eratou sega ni vinakata na wekani yalewa, eratou na vakacabora tale mai edua na tabua. Me veidiriki kei koya ka vakacabori yani e liu. Ka kena i balebale tiko ni oqori nai Diriki ni ratou sega ni vakadonuya na nodratou gagadre.
- Vaka cava nai Sirovi ?
- Oqo na ika kevaka eratou sa takitaki mai na tabani tagane ko iratou talega na tabani yalewa meratou dua mai na nodratou i takitaki ena dua ga na kakana e rawa.
- Vaka cava beka na Vakabi vola ?
- Ni sa oti na Vakadonumata ni sa oti sara e ruasagavulu kadua na bogi sa qai rawa nirau lai vakabi vola .
Ena caka talega kina edua na kakana karau vakarautaka koi rau na tabana ruarua. Ni rau sa dau gōhe yani em lewe tolu beka mai na tabani yalewa vaka kina mai na tabani tagane.

- Rawa ni ko vakamacalataka na kena dau Vakabi vola ?
- Ni sa dau lai kabi nai vola kevaka e tiko edua me se besetaka na nodrau vakabi vola ena rawa ni lai dresuka tani nai vola. Na i balebale ni dresu koya kevaka erau dui besetaka nadui tamadrau. Ia kevaka sa mani dresu nai vola sa narawa ni yaco ga na lomadrau na gone. Ia kevaka e vakatau toka veirau na qase ena rawa nidua na leqa.
- Na cava na kumi ?
- Na kumi edau roka dravudrawu toka ga ia qai ka lelevu ka dau vakayagataki ena i sulu ni vakamau. Rawa talega ni lobilobi na kumi qaivesu toka e saresarena qai vica toka na masi me nona liku toka.
- Rawa ni ko talanoataka nai lakolako ni bogi va ?
- Era dau lai Bikabika ko ira na marama me yacova na bogi va, sai ira talega oqo ko ira na wekani marama. E rauta beka mera lewe vitu , nai naki ni nodra bikabika na kenayaco vakavinaka na nodratou gone yalewa ena mataka lailai ga era sa qai lako. Ni sa dau tiko nai vakatakilkaila ni marama gone, mevaka niratou qai lai cekata sara na nodrau ibe ni oti na bogi va. Oqori e vica ga na ibe kei na kumi me biu toka yani e cake.
- Edua beka natabu ?
- Mevaka eso na vanua edau tabu ni curu ki tuba na veiwatini ni sa oti na bogi va. Ni sa oti na bogi va

Cont'd Page 4.

- sa na qai dau lai caka na Vakasobusobu. Oqori na kena dau kau yani koi rau naveiwatini merau lai qoli. Erau dau sulu talega yani vaka viti.
- Edau laurai tale beka ena magiti ne kena sega ni yalewa vinka na yalewa koya ?
- Eso edau laurai ni sa kau mai na vuaka sa dau mavoa tu mai se mesa cebecebe tu mai, sa kena vakaraitaki sara ga ni sa yalewa qase nayalewa koya. Kevaka e se yalewa gone ni sa na kau mai na vuaka ena sega mada ni mavoa tu mai, ia na kena mua i muri sa na sogoti tu ena drau ni niu.
- Rawa ni ko vakamacalataka mada na Vakasobusobu ?
- Ni sa oti na bogi va sa na boro ena rerega, e caka mai na kau ka boro kina na matana kei na ligana kei na yavana. Oti eratou sa qai siro sobu yani ki wai ka se qai matai tale ga ni gauna me lai sisili kina na yalewa mai na siga ni nonavakawati.
- Dua beka na ka edau caka vua na tagane ?
- Ko iratou natabani tagane sa nodratou i tavi ga na vakarautakana magiti. Ka sa dodonu sara kina me sa tu sara ga vaka vinaka ko tagane.
Ia mevakana Rerega era dau lumuta na yalewa me rairai vinaka tu ga kina na yagona ka mai boi vinaka tu ga yani.
- Vaka cava beka ko ira na marama ka lai tiko ena loma ni nodrau vale naveiwatini vou ?

- Ko ira na lai Bikabika mera lai veitomani toka ga ka veivakalasai toka mra laga sere. Ena tiko talega edua na wase ni nodrau i yau.
- Na cava bekanai balebale ni Tevutevu ?
- Ni sa mai tevu na nodrau davodavo ka me so talega kina na nodrau i yau, baleta ni sa na dua na nodra vale. Sa na qai tiko talega koya nai wase nodrau na qase mai na tabana ruarua. Erau Tevutevu sara ga e liu ko tinai tagane sa qai tevutevu yani ko tinai yalewa. Edau mai tavuki sara na ibe, kumi, taunamu ni viti masi, vata nai yaya ni vale vaka viti. Eke kena levu ga era rawata ka vakatau sara toka ga veira yaduadua. E tiko tale na nona Butubutu oqo me dau sulu yani vaka viti sa qai yara yani ki rara. Ena rawa ni rau sulu vakavica ka na vakatau sara toka veira yaduadua mai na veiyasana. Na ka ka yara tu koya ena rawa ni katu lima saga vulu kei na kena soqosoqo na ibe ena kena levu ga e rawa. Erau dau yara ruarua eratou na sa raica toka mai yasana kadua na levu ni ka e lako tiko mai. E kena i vakaraitaki talega ni nodratou kaukauwa mai nayasana koya. Edua na soqo ni marau ka soqo dokai talega na soqo ni vakamau.